

Even Høydahl (red.)

**Innvandrere og norskfødte med
innvandrerforeldre i Skedsmo**

Innhold

6. Innvandrere og norskfødte med innvandrere-foreldre i Skedsmo.....	213
6.1. Innledning.....	213
6.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse.....	213
6.2.1. Demografi.....	214
6.2.2. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn.....	222
6.2.3. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011.....	226
6.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte	229
6.3.1. Barnehage.....	229
6.3.2. Kontantstøtte.....	231
6.4. Utdanning.....	232
6.4.1. Deltakelse i videregående utdanning	232
6.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning.....	233
6.4.3. Utdanningsnivå	234
6.4.4. Deltakelse i høyere utdanning.....	234
6.5. Arbeid.....	235
6.5.1. Sysselsettingsnivå.....	235
6.5.2. Arbeidsledige	236
6.5.3. Næringer	237
6.5.4. Selvstendig næringsdrivende	238
6.6. Økonomiske levekår.....	239
6.6.1.inntekt	239
6.6.2. Sosialhjelp.....	240
6.6.3. Uførepensjon.....	241
6.6.4. Alderspensjon	242
Referanser	244
Figurregister	245
Tabellregister.....	246

6. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo

6.1. Innledning

I 2007 ga SSB ut en rapport med nøkkelinformasjon om innvandrerbefolkningens demografi og levekår i 12 kommuner og fem av bydelene i Oslo med størst andel ikke-vestlige innvandrere (Aalandslid 2007). Rapporten var finansiert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Denne rapporten blir nå fulgt opp med en lignende rapport, denne gangen på oppdrag fra IMDI og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD).

Siden 2006 har det skjedd en hel del på innvandringsfeltet. Det viktigste er at det har kommet mange flere arbeidsinnvandrere til landet i løpet av de sju årene, de fleste av dem fra EU-land. I tillegg har antallet barn født av innvandrere i Norge økt. Dessuten har SSB revidert klassifiseringer og betegnelser som brukes i statistikken. I 2006 var det nesten utelukkende fokusert på innvandrere og barn av innvandrere fra «ikke-vestlige» land. Betegnelse «vestlig» og «ikke-vestlig» er nå byttet ut med en ny todeling. I tillegg er «førstegenerasjonsinnvandrere» byttet ut med «innvandrere», mens «andregenerasjonsinnvandrere» eller «etterkommere» nå betegnes som «norskfødte med innvandrerforeldre» (se boksen).

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Videre i teksten vil det bli referert til *innvandrere* og *norskfødte med innvandrerforeldre*. Med innvandrere mener vi de som er født i utlandet av utenlandske foreldre, og som selv har innvandret til Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre brukes som benevnelse for personer født i Norge med to foreldre som er innvandrere. Med *innvandrerbakgrunn* mener vi her summen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Landbakgrunn

EU, Nord-Amerika etc. er en forkortelse for EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand. Inkluderer også Sveits.

Afrika, Asia etc. er en forkortelse for Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS.

Samtidig som «vestlig» og «ikke-vestlig» forsvant som begrep, byttet også EU-landene i Øst-Europa landgruppe. De fleste nye innvandrere som har kommet de siste årene, har kommet fra «EU, Nord-Amerika etc.». Derfor har det vært naturlig å ta også denne gruppen med i beskrivelsen av den delen av befolkningen som har innvandrerbakgrunn.

Siden forrige rapport hadde data fra 2006, er det gjort sammenligninger med 2006 noen steder i rapporten.

Følgende kommuner har fått hver sin rapport: Fredrikstad, Bærum, Asker (ny), Lørenskog, Skedsmo, Oslo, Drammen, Skien, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Bergen, Trondheim. Og disse bydelene i Oslo: Gamle Oslo (ny), Grünerløkka (ny), Bjerke, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand.

Alle kommune- og bydelsrapportene følger samme mal. Etter innledningen følger kapittel 2, som omhandler demografi, innvandrergrunn og deltakelse i kommune- og fylkestingsvalget i 2011. Kapittel 3 beskriver bruk av barnehage og kontantstøtte. I kapittel 4 er utdanning temaet. Kapittel 5 er en beskrivelse av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på arbeidsmarkedet. Og kapittel 6 beskriver noen aspekter ved økonomiske levekår.

6.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse

- 22 prosent av innbygger i Skedsmo hadde innvandrerbakgrunn ved inngangen til 2013, 8 prosentpoeng høyere enn i Norge under ett. Vietnamesere er den største gruppen, og også den gruppen som er mest overrepresentert i kommunen.
- Majoriteten (76 prosent) av de med innvandrerbakgrunn er innvandrere, 24 prosent er norskfødte barn med innvandrerforeldre. På landsbasis er 84 prosent innvandrere.
- Flertallet av dem med innvandrerbakgrunn, over 70 prosent, har bakgrunn fra Afrika, Asia etc. Det er godt over landsgjennomsnittet på 57 prosent.
- 48 prosent av innvandrerne i Skedsmo har bodd i Norge mer enn 10 år, og 21 prosent har vært mindre enn 3 år i landet. I landet som helhet har 36 prosent mer enn 10 år botid og 28 prosent mindre enn 3 år.
- Mange av innvandrerne bor på vestbredden av Nitelva.
- Innvandrere og deres norskfødte barn står for det meste av befolkningsveksten i kommunen de siste tre årene. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. 46 prosent av veksten i årene 2010-2012 og de fra EU, Nord-Amerika etc. 37 prosent.
- Av innvandrerne med registrert innvandringsgrunn har 39 prosent kommet ved familieinnvandring, 34 prosent av fluktgrunner og 23 prosent som arbeidsinnvandrere. Det er høyere enn landsgjennomsnittet på flukt og lavere på arbeid.
- Valgdeltakelse blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i kommunevalget er om lag som landsgjennomsnittet for gruppen, men ulikt de fleste andre steder, var deltagelsen høyere for mennene enn for kvinnene. Personer med innvandrerbakgrunn er underrepresentert i kommunestyret.

6.2.1. Demografi

Ved inngangen av 2013 hadde Norge vel 5 millioner innbyggere. Av disse hadde 711 000 personer innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarte 14 prosent av befolkningen. Det var 593 000 innvandrere og 117 000 norskfødte med innvandrerforeldre.

I Skedsmo var det da 50 530 innbyggere, 11 020 av dem, det vil si 22 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, som er 8 prosentpoeng over landsgjennomsnittet. Over 70 prosent av dem hadde bakgrunn fra Afrika, Asia etc., som er langt over landsgjennomsnittet på 57 prosent.

Mange nasjonaliteter, flest polakker

Skedsmo har innvandrere fra 138 forskjellige land, som er 21 flere land enn i 2006. Den største gruppen av innvandrere – norskfødte med innvandrerforeldre ikke inkludert – har opprinnelse fra Polen, og står med sine 820 personer for 10 prosent av innvandrerne i kommunen, 105 flere enn de 715 fra Vietnam. Deretter fulgte Pakistan, Irak og Iran.

Tabell 6.1. Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Hele landet og Skedsmo. Antall og prosent

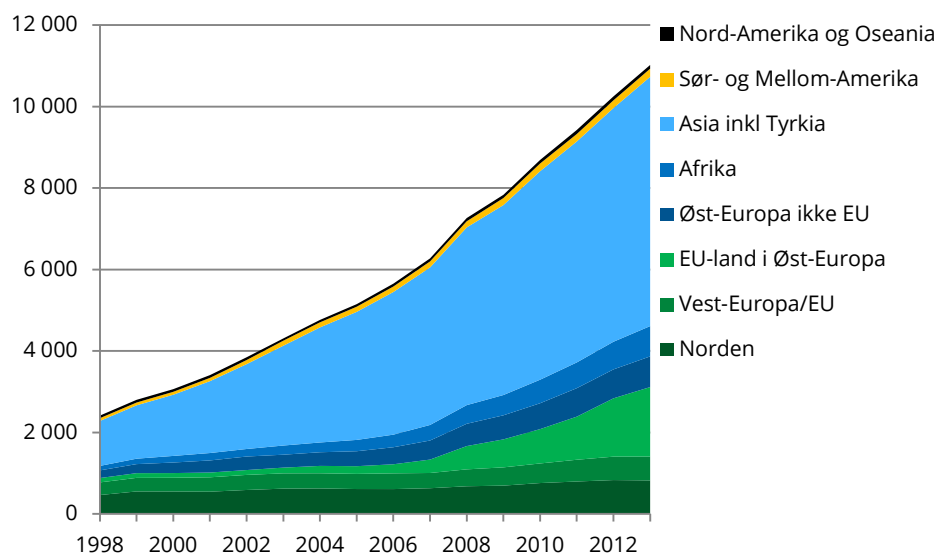
	Hele landet	Prosent av folketallet i Norge	Skedsmo	Prosent av folketallet i Skedsmo	Prosent som bor i Skedsmo per gruppe
Hele befolkningen	5 051 000	100,0	50 530	100,0	1,0
innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	710 000	14,1	11 020	21,8	1,6
- Innvandrere	593 000	11,7	8 430	16,7	1,4
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	117 000	2,3	2 600	5,1	2,2
EU, Nord-Amerika etc. i alt	303 000	6,0	3 210	6,3	1,1
- Innvandrere	282 000	5,6	3 010	6,0	1,1
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	20 000	0,4	200	0,4	1,0
Afrika, Asia etc.	408 000	8,1	7 820	15,5	1,9
- Innvandrere	311 000	6,2	5 420	10,7	1,7
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	97 000	1,9	2 400	4,7	2,5

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Nesten åtte ganger flere med bakgrunn fra EU-land i Øst-Europa siden 2006

Noen av dem som tilhører gruppen Afrika, Asia etc. har bakgrunn fra Europa (se boks), mange av dem fra land i tidligere Jugoslavia. Kun 35 prosent av personene med utenlandsk opprinnelse (inkludert norskfødte med innvandrerforeldre) har europeisk bakgrunn, mens hele 56 prosent har asiatiske, medregnet tyrkisk. Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har økt med 95 prosent, fra 4 420 til 7 730 fra 2006 til 2013, altså nesten en fordobling. De største endringene er at andelen fra Vest-Europa inkludert Norden har minket fra 18 til 13 prosent (selv om antallet har økt med nesten 40 prosent) og at andelen fra Øst-Europa har økt fra 11 til 22 prosent, i takt med den økende arbeidsinnvandringen fra de nye EU-landene. Det har vært størst vekst i andelen fra EU-land i Øst-Europa, fra 4 prosent av dem med utenlandsk opprinnelse i 2006 til 16 prosent i 2013, eller en mer enn seksdobling i antall. Samtidig har andelen fra Asia inkludert Tyrkia gått ned fra 62 til 56 prosent, selv om også denne gruppen har økt med 75 prosent. Antall med bakgrunn fra Afrika har økt med 141 prosent, uten at andelen har økt mer enn fra 5,5 til 6,8 prosent.

Figur 6.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn, 1998-2013. Skedsmo. Dagens landgruppering. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det har blitt tre og en halv gang så mange innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre siden år 2000

Antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo økte fra 740 i 1970, 1 080 i 1980, 1 720 i 1990, til 3 060 i 2000, 8 690 i 2010, og altså 11 020 i 2013. Fra og med 2006 har veksten ligget på mellom 600 og 900 årlig. Det er stort sett vekst i alle grupper, men det er særlig personer fra Asia inkludert Tyrkia og EU-land i Øst-Europa som har skutt i været de siste seks, syv årene.

De fra Vietnam er mest overrepresentert

Det er mange innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam i Skedsmo og mange med bakgrunn fra Pakistan. Vietnameserne er også relativt sett mest konsentrert til kommunen. Skedsmo, som har 1,6 prosent av landets befolkning med innvandrerbakgrunn, har 5,4 prosent av landets innbyggere med innvandrerbakgrunn fra Vietnam. Kommunen har også mange av landets srilankere, 4,1 prosent. Iranere, afghanere, pakistanere og syrere er også overrepresentert. Av de største gruppene er tyskere og polakker mest underrepresentert.

Tabell 6.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013

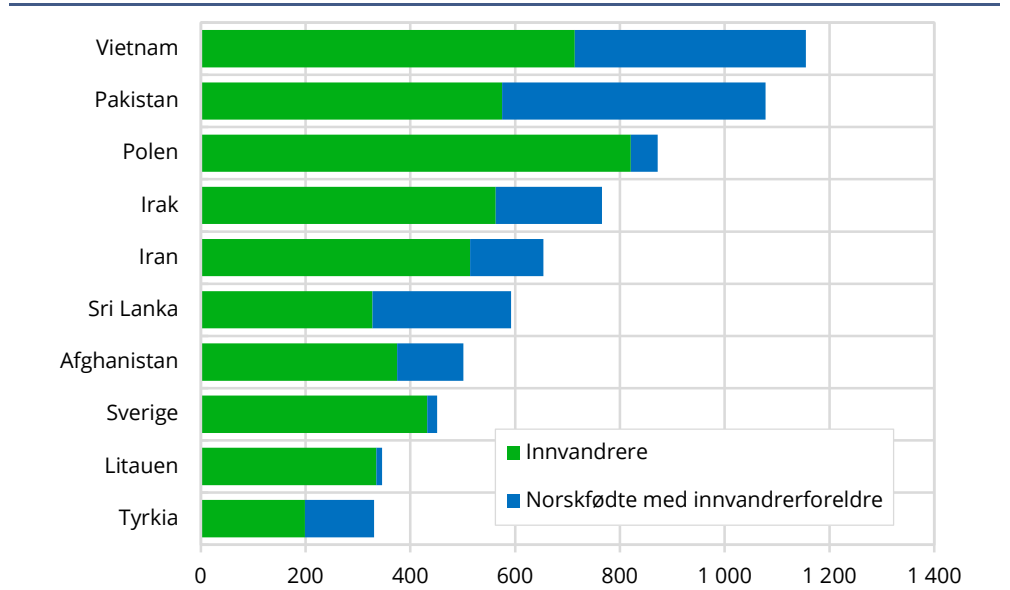
Landbakgrunn	Personer med innvandrerbakgrunn i Skedsmo	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Andel innvandrere i gruppen	Andel norskfødte med innvandrerforeldre i gruppen	Andel av dem med innvandrerbakgrunn i Skedsmo	Andel av alle dem med innvandrerbakgrunn i hele landet	Prosent som bor i Skedsmo per gruppe
		Antall				Prosent		
I alt	11 020	8 430	2 600	76,5	23,5	100,0	100,0	1,6
Vietnam	1 160	710	440	61,8	38,2	10,5	3,0	5,4
Pakistan	1 080	580	500	53,3	46,7	9,8	4,7	3,2
Polen	870	820	50	94,2	5,8	7,9	11,6	1,1
Irak	770	560	200	73,5	26,5	6,9	4,2	2,6
Iran	650	510	140	78,6	21,4	5,9	2,7	3,5
Sri Lanka	590	330	260	55,4	44,6	5,4	2,1	4,1
Afghanistan	500	380	130	74,9	25,1	4,5	2,0	3,5
Sverige	450	430	20	95,8	4,2	4,1	5,3	1,2
Litauen	350	340	10	96,8	3,2	3,1	4,3	1,1
Tyrkia	330	200	130	60,1	39,9	3,0	2,4	1,9
India	260	160	110	59,6	40,4	2,4	1,7	2,2
Danmark	250	230	20	93,5	6,5	2,3	2,9	1,2
Russland	230	200	30	85,5	14,5	2,1	2,5	1,3
Tyskland	230	220	10	95,1	4,9	2,1	3,7	0,9
Kosovo	220	150	60	71,6	28,4	2,0	2,0	1,5
Thailand	190	190	0	98,4	1,6	1,7	2,2	1,2
Eritrea	180	160	20	87,3	12,7	1,6	1,7	1,5
Storbritannia	150	140	20	87,7	12,3	1,4	2,0	1,1
Filippinene	150	130	20	87,2	12,8	1,4	2,5	0,8
Kina	140	110	30	80,3	19,7	1,3	1,3	1,6
Latvia	130	120	10	95,2	4,8	1,1	1,2	1,5
Bosnia-Hercegovina	120	80	40	70,0	30,0	1,1	2,3	0,7
Marokko	100	60	40	63,4	36,6	0,9	1,2	1,1
Syria	100	70	30	70,3	29,7	0,9	0,4	3,6
Andre land	1 830	1 550	280	84,9	15,1	16,6	30,1	0,9

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Størst andel norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan

Grupper av innvandrere som har bodd lenge i landet (se tabell 6.3) har nådd å få flere norskfødte barn enn de med kortere botid. I Skedsmo er det personer fra Pakistan som har størst andel norskfødte, fulgt av Sri-Lanka, India og Vietnam. Også i antall er det flest norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan. Men det er ikke alle grupper med lang botid som har mange norskfødte barn. Det vil typisk være forholdsvis få norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra land med innvandrere som gjerne gifter seg med personer uten innvandrerbakgrunn, som våre naboland og Thailand og Filippinene (se tabell 6.7).

Figur 6.2. De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn. Skedsmo. 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det er langt flere innvandrere enn norskfødte med innvanderforeldre i Skedsmo, som i landet under ett. I Skedsmo er 77 prosent av disse to gruppene samlet, innvandrere. Dette er en god del lavere enn landsgjennomsnittet, som er på 84 prosent. Grunnen til dette er at det bor forholdsvis mange i kommunen fra grupper med lang botid. Som figur 6.2 viser, er det store variasjon blant enkeltland når det gjelder forholdet mellom innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre.

Tabell 6.3. Innvandrere bosatt i Skedsmo, etter botid i Norge. 1. januar 2013. Prosent

Landbakgrunn	Antall	Prosent	0-2 år	3-5 år	6-10 år	11-20 år	21 år og mer
I alt	8 430	100	21	15	17	22	26
EU, Nord-Amerika etc.	3 010	100	37	23	10	11	19
Afrika, Asia etc.	5 420	100	12	11	20	28	30
Polen	820	100	41	39	10	3	6
Vietnam	710	100	4	3	7	17	69
Pakistan	580	100	7	6	13	18	55
Irak	560	100	8	11	32	47	3
Iran	510	100	7	9	19	43	21
Sverige	430	100	25	13	12	28	22
Afghanistan	380	100	12	9	33	37	9
Litauen	340	100	74	17	7	1	0
Sri Lanka	330	100	3	4	9	37	47
Danmark	230	100	13	5	12	15	55
Tyskland	220	100	23	31	11	7	28
Russland	200	100	10	17	50	20	3
Tyrkia	200	100	8	13	25	23	33
Thailand	190	100	23	26	27	15	9
Eritrea	160	100	39	33	12	3	13
India	160	100	12	8	8	19	52
Kosovo	150	100	8	12	11	58	10
Storbritannia	140	100	13	10	11	17	50
Filippinene	130	100	35	11	20	14	21
Latvia	120	100	63	24	6	5	3
Kina	110	100	19	18	19	17	27
Hele landet							
I alt	593 300	100	28	19	16	18	19
EU, Nord-Amerika etc.	282 100	100	37	24	12	10	17
Afrika, Asia etc.	311 300	100	20	15	20	25	20

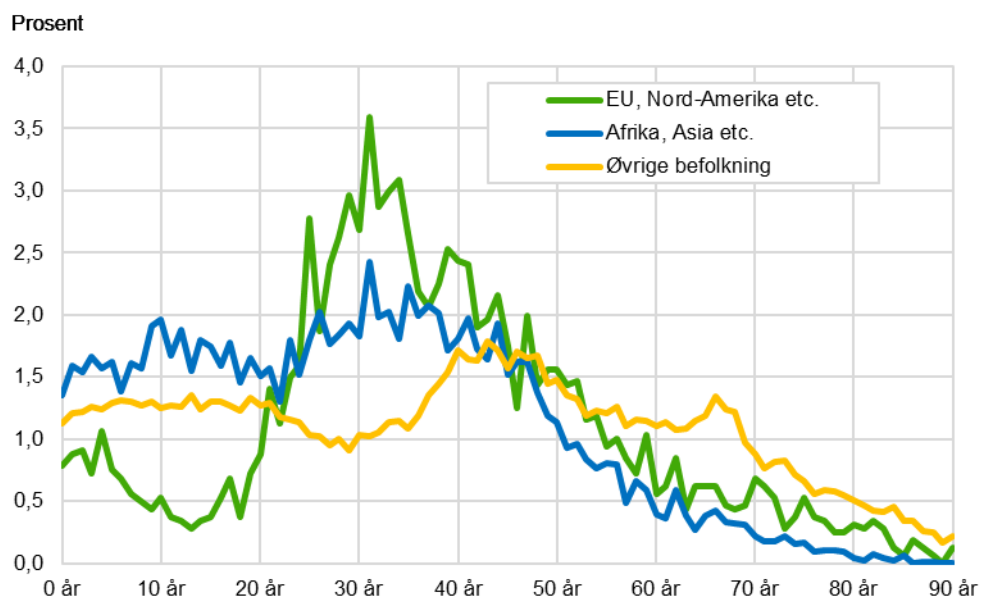
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Store variasjoner i botid blant innvandrere

Tabell 6.3 viser innvandrere bosatt i Skedsmo fordelt etter botid i Norge. Vi ser her at noen land har en klar majoritet med kort botid (0-5 år) i Norge, mens andre land har store grupper med lang botid (21 år eller mer). Mer enn to tredjedeler av innvanderne fra Vietnam, Pakistan, Sri-Lanka, India og Kosovo, samt Danmark og

Storbritannia har bodd i landet i mer enn 10 år. Ellers er det mange fra Polen, Litauen og Latvia, samt Eritrea, med kort botid.

Figur 6.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Skedsmo. 1. januar 2013. Prosent

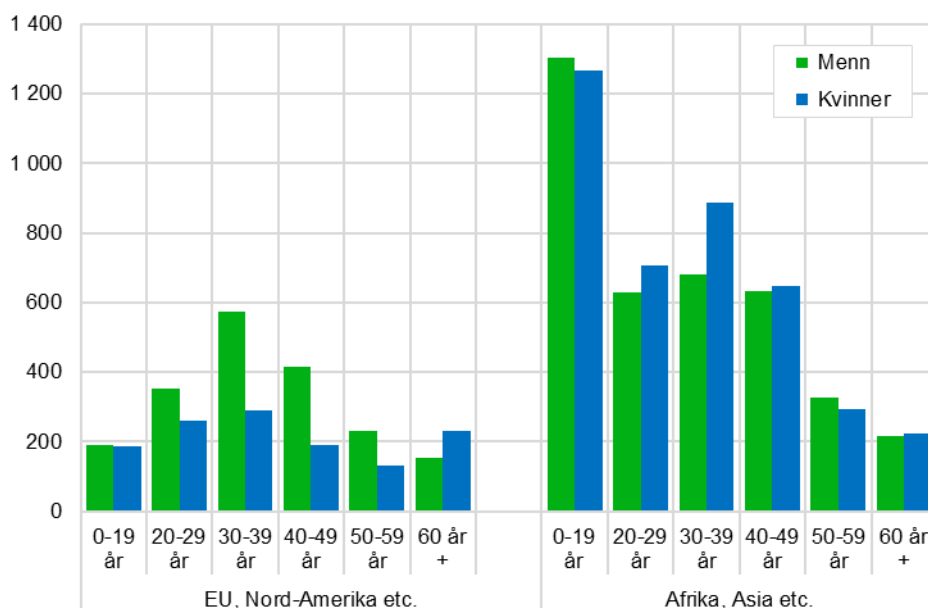
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Høy andel av innvandrere i arbeidsfør alder

Som figur 6.3 og 6.4 viser, er en høy andel av innvandrerne i Skedsmo i arbeidsfør alder. Totalt er 69 prosent av innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 20-66 år.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør 16 prosent av Skedsmos befolkning og de med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. utgjør 6 prosent. Blant dem under 40 år er 25 prosent innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. I alderen 30-39 år har 12 prosent bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. og 22 prosent har bakgrunn fra Afrika, Asia etc.

Figur 6.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn og alder. Skedsmo. 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Flest menn fra EU, Nord-Amerika etc. og kvinneoverskudd i alderen 20-39 år blant dem fra Afrika, Asia etc.

Blant personer med innvandrerbakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er det flere menn (60 prosent menn) enn kvinner, spesielt i alderen 30-39 år, men også mellom 40 og 59 år. I alderen over 60 år er det imidlertid flere kvinner enn menn.

Blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er det derimot så vidt flere kvinner (52 prosent) enn menn. Spesielt i alderen 30-39 år er det en god del flere kvinner enn menn.

Denne fordelingen etter alder og kjønn blant dem med innvandrerbakgrunn er imidlertid et generelt fenomen for Norge, og ikke noe som er spesielt for Asker.

Mange innvandrere på Vestbredden av Nitelva

Av tabell 6.4 og figur 6.5 kan vi se hvor personer med innvandrerbakgrunn er bosatt i de ulike delområdene i Skedsmo.

Det mest populære området for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre relativt sett er Gjelleråsen, hvor de til sammen utgjør 39 prosent av befolkningen. Dette er langt over snittet på 22 prosent for hele kommunen. Det er innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. som er i flertall i dette delområdet, der de utgjør 25 prosent av befolkningen. I tillegg har 14 prosent bakgrunn fra Afrika, Asia etc.

Flest med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er det i områdene Hvam, Retten og Stalsberg.

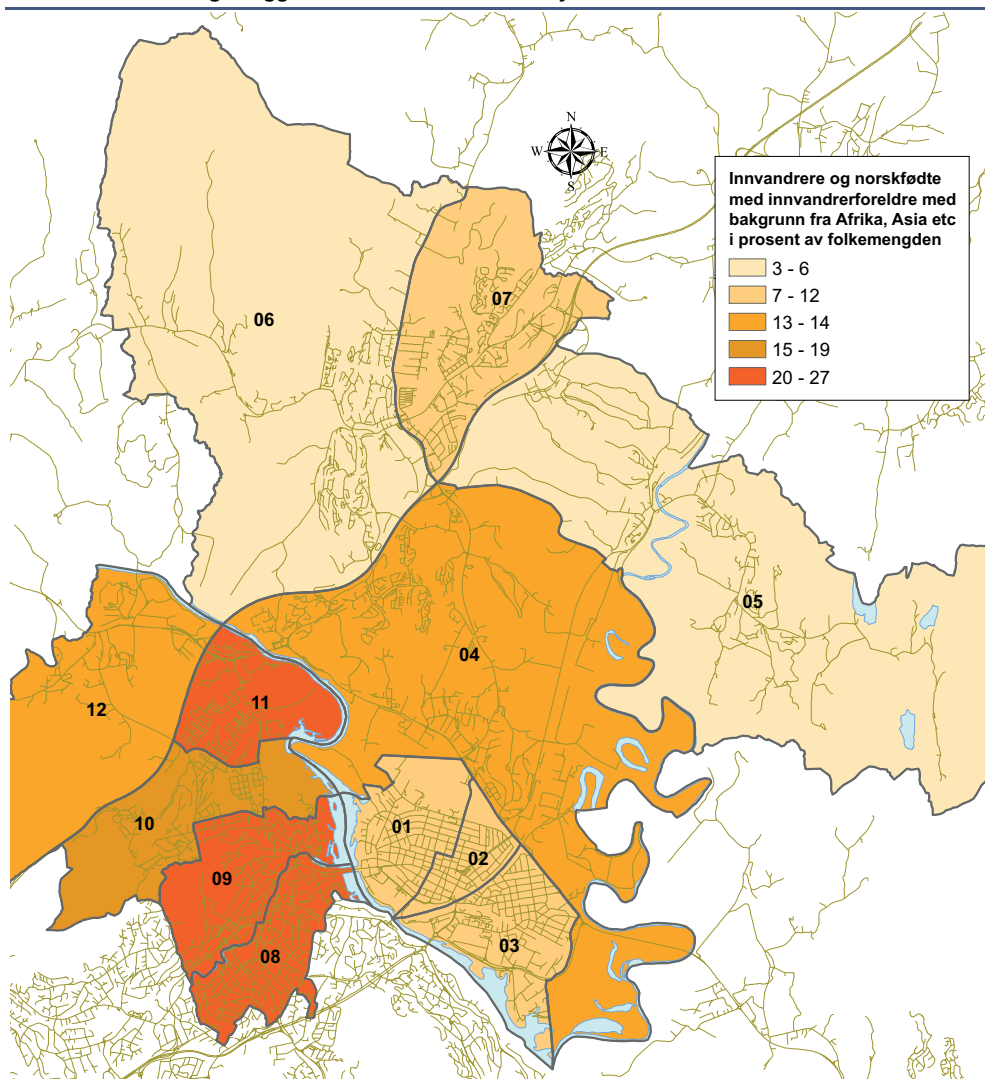
Leirsund og Skedsmokorset har lavest andel av befolkning med innvandrerbakgrunn, og da spesielt få fra Afrika, Asia etc.

Tabell 6.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent

	Folkemengde	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
		I alt	EU, Nord-Amerika etc.	Afrika, Asia etc.
Skedsmo	50 530	22	6	15
01 Volla	4 260	19	7	12
02 Stortorget	3 600	17	6	10
03 Vigernes	4 910	17	6	11
04 Kjeller	7 360	21	7	14
05 Leirsund	1 530	12	9	3
06 Skedsmokorset	5 490	11	5	6
07 Åsenhagen	4 480	14	4	10
08 Stalsberg	6 710	32	7	25
09 Retten	4 290	33	7	25
10 Skjetten	3 820	24	4	19
11 Hvam	3 560	30	4	27
12 Gjelleråsen	270	39	25	14
99 Uoppgitt	260	68	54	14

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.5. Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 6.4. Skedsmo. 1. januar 2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå. Kartdata: Kartverket.

Befolkningsendringer 1. januar 2010 til 1. januar 2013**Tabell 6.5. Befolkningsendringer i Skedsmo 1. januar 2010 til 1. januar 2013, etter landbakgrunn**

	Befolkning 2010	Fødte	Døde	Fødsels- over- skudd	Inn- vandring	Ut- vandring	Netto- inn- vandring	Inn- flytting	Ut- flytting	Netto- inn- flytting	Vekst	Befolkning 2013
I alt	47 720	1 790	1 030	770	2 410	1 010	1 400	11 210	10 540	670	2 810	50 530
Innvandrerne og norskfødte med innvandrerforeldre	8 680	390	50	340	2 180	800	1 380	3 610	2 970	640	2 340	11 020
EU, Nord- Amerika etc	2 170	70	30	40	1 430	440	990	1 170	1 150	20	1 040	3 210
Afrika, Asia etc	6 510	320	20	300	760	370	390	2 440	1 820	620	1 300	7 820
Vietnam	950	40	10	40	40	30	20	350	210	150	210	1 160
Pakistan	860	30	0	30	80	50	30	400	240	160	220	1 080
Polen	520	30	0	30	400	80	320	360	350	20	350	870
Irak	650	50	0	50	60	40	20	240	190	50	110	770
Iran	600	20	0	20	50	20	30	210	210	10	60	650
Sri Lanka	450	20	0	20	20	10	10	180	60	110	140	590
Afghanistan	430	40	0	40	50	20	30	110	90	20	70	500
Sverige	390	0	10	0	190	120	70	170	180	-20	60	450
Litauen	110	10	0	10	300	20	280	150	200	-50	240	350
Tyrkia	310	10	0	10	20	30	0	110	90	20	20	330
Den øvrige befolkningen	39 040	1 400	970	430	230	210	20	7 600	7 570	40	470	39 510

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I tabell 6.5 er antall personer rundet av til nærmeste 10 av konfidensialitetshensyn. På grunn av dette vil ikke fødselsoverskudd, nettoinnvandring og nettoinnflytting alltid stemme med bruttotallene.

De med innvandrerbakgrunn sto for nesten hele befolkningsveksten

Av befolkningsveksten i Skedsmo mellom 1.1.2010 og 1.1.2013 på 2 810 personer, sto innvandrerne og norskfødte med innvandrerforeldre for 2 340. Personer fra Afrika, Asia etc. hadde en vekst på 1 300, mens de fra EU, Nord-Amerika etc. hadde en vekst på 1 040. Den førstnevnte gruppen hadde flere fødsler enn de første, både i antall og i relative tall, med 45 mot 26 per 1 000 middelfolkemengde¹. Innvandringen og nettoinnvandringen var imidlertid betydelig større for dem fra EU, Nord-Amerika etc. Til gjengjeld var det mye større netto innflytting fra andre deler av Norge til Skedsmo blant dem fra Afrika, Asia etc., enn blant dem fra EU, Nord-Amerika etc.

Størst vekst blant polakkene

Vietnameserne er som nevnt den største gruppen med innvandrerbakgrunn i Skedsmo, og de har både fødselsoverskudd og innvandringsoverskudd, foruten innflyttingsoverskudd. Det var likevel størst vekst blant polakkene i årene 2010-2012. De fra Afghanistan og Irak er mest fruktbare om man ser på fødsler i forhold til middelfolkemengden for perioden.

Det har vært størst innvandring av polakker, litauere og svensker. I forhold til middelfolkemengden har mange svensker og en god del polakker utvandret.

Det har vært stor innflytting fra andre kommuner av folk med bakgrunn fra Pakistan, Polen og Vietnam. Samtidig som mange fra disse landene har flyttet fra Skedsmo til andre norske kommuner. I forhold til middelfolkemengden har det vært størst innenlands utflytting av litauere og polakker.

¹ Personer 2010 pluss personer 2013, delt på to. Hendelser relativt til middelfolkemengden er her brukt på en lite sofistikert måte. For eksempel har gruppenes fordeling etter alder og kjønn stor innvirkning på antall fødsler. Fødsler per 1 000 middelfolkemengde kan derfor gi et fortegnat bilde av fruktbareheten i gruppen.

6.2.2. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn

SSBs offisielle statistikk om innvandringsgrunn omhandler alle innvandrere med statsborgerskap fra land utenom Norden som innvandret til Norge for første gang mellom 1990 og 2012. For personer med flukt som innvandringsgrunn finnes det derimot forholdsvis gode opplysninger også for en del år før 1990. Statistikken gir en oversikt over de fem hovedgrunnene til at personer flytter til Norge. Alle førstegangsinnvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som kom i perioden 1990-2012 har blitt tildelt en av hovedverdiene Arbeid, Familie, Flukt, Utdanning og Annen innvandringsgrunn.

Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene, og de trenger derfor ikke å oppgi noe innvandringsgrunn. Derfor står de med uoppgitt innvandringsgrunn i vår statistikk.

Innvandringsgrunn er grunn til første innvandring.

Arbeidsinnvandring omfatter personer som har fått opphold i Norge på bakgrunn av en arbeidstillatelse eller er underlagt registreringsordningen for EU/EØS/EFTA-borgere.

Familieinnvandring dekker familiejenforening og familieetablering. Referansepersonen er den "herboende" parten ved familieinnvandring, eller den som en familieinnvandrer kommer sammen med. Klassifiseringen av familieinnvandrere er i hovedsak basert på de registreringer som finnes i UDB-dataene, samt en vurdering av innvandrers egen og referansepersonens første innvandringsdato og vigselfdato (der det er relevant).

Familiejenforening er gjenforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto før referansepersonen ble bosatt i Norge.

Familieetablering forstås som nytt ekteskap eller en annen pardannelse der den ene parten ikke er bosatt i Norge (transnasjonal ekteskapsinngåelse), og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte ektefelle eller samboer.

Flukt omfatter personer som har fått opphold i Norge, og hvor flukt har vært gitt som årsak til søknad om opphold, uten hensyn til om personer har fått flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen. Gruppen omfatter alle personer som har fått en tillatelse etter søknad om asyl inkludert de som har fått opphold på humanitært grunnlag, og de som har fått kollektiv beskyttelse. Overføringsflyktninger som har fått opphold på humanitære grunner er også inkludert.

Utdanning omfatter i hovedsak studenter, men også praktikanter og au-pairer.

Annen innvandring

I tillegg kommer noen vedtaksgrunner som ikke lar seg klassifisere i de andre hovedgrunnene. Personer som får tillatelse etter andre rimelighetsgrunner faller inn under denne gruppen.

Av de 8 400 som var registrert som innvandrere i Skedsmo kommune per 1.1.2013, manglet informasjon om innvandringsgrunn for 1 800 personer. 42 prosent av dem med uoppgitt innvandringsgrunn hadde landbakgrunn fra Norden. Rundt 300 personer med pakistansk bakgrunn står med uoppgitt innvandringsgrunn. Dette er hele 53 prosent av alle pakistanske innvandrere i Skedsmo. Pakistanere er en gruppe med lang botid i Norge. De første pakistanere innvandret allerede i slutten av 1960-årene. For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og gjelder kun for personer som kom til Norge på

grunn av flukt. Pakistanske innvandrere som kom tidlig på 1970-tallet var hovedsakelig arbeidsinnvandrere. Etter innvandringsstoppen i 1975 har pakistanere kommet til Norge primært gjennom familieinnvandring.

6 600 innvandrere i Skedsmo kommune var registrert med innvandringsgrunn. 39 prosent av disse kom som følge av familieinnvandring, 34 prosent kom av fluktgrunner, mens 23 prosent var arbeidsinnvandrere. Kun 3 prosent av de med oppgitt innvandringsgrunn i Skedsmo har fått en utdannings- eller kulturutvekslings-tillatelse, og kom til landet på dette grunnlaget.

Familieinnvandrede til en med flyktningbakgrunn utgjorde totalt 38 prosent av alle familieinnvandrede i Skedsmo. Tilsvarende andel for hele landet var 25 prosent.

Mange med flukt som innvandringsgrunn, forholdsvis få med arbeid

Familieinnvandringen utgjorde den største delen av innvandringen på landsbasis. 38 prosent av alle bosatte innvandrere i Norge med oppgitt innvandringsgrunn var registrert som familieinnvandrere per 1. januar 2013. Andelen arbeidsinnvandrere var 30 prosent for hele landet, mens innvanderne med flyktningbakgrunn utgjorde 26 prosent. Skedsmo kommune har en betydelig høyere andel innvandrere som fikk opphold i Norge på grunn av flukt enn hele landet, mens andelen arbeidsinnvandrere er lavere enn for Norge sett under ett. Andelen familieinnvandrere i Skedsmo er omtrent på samme nivå med andelen som familieinnvandrere utgjør på landsbasis.

De største gruppene med familie som innvandringsgrunn i Skedsmo kommune kommer fra Irak, Vietnam og Pakistan, med over 200 personer hver (tabell 6.6). 38 prosent av alle arbeidsinnvandlerne med oppgitt innvandringsgrunn har bakgrunn fra Polen, 580 personer i absolutte tall. Den nest største gruppen arbeidsinnvandrere i Skedsmo har bakgrunn fra Litauen og utgjør rundt 260 personer.

Det var i alt 2 300 personer i Skedsmo som kom til Norge på grunn av flukt. Personer med bakgrunn fra Vietnam toppe listen, med 470 personer etterfulgt av iranere og irakere med henholdsvis 400 og 300 personer.

Tabell 6.6. Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Skedsmo kommune. Per 1. januar 2013

Landbakgrunn	Inn- vandrer i alt	Innvandringsgrunn						
		Arbeid	Familie		Flukt	Utdan- ning	Annen inn- vandrings- grunn	Uoppgitt inn- vandrings- grunn ¹
			I alt	Hvorav familie- innvandret til flyktning				
I alt	8 427	1 516	2 593	983	2 277	189	26	1 826
Polen	821	578	167	7	15	9	-	52
Vietnam	714	4	221	135	469	8	4	8
Pakistan	575	15	219	16	31	5	-	305
Irak	563	13	245	226	285	:	:	19
Iran	514	:	89	74	392	:	:	28
Sverige	432	-	-	-	-	-	-	432
Afghanistan ...	375	:	153	136	215	:	:	:
Litauen	335	258	67	-	-	5	-	5
Sri Lanka	328	6	138	105	155	:	:	27
Danmark	232	-	-	-	-	-	-	232
Tyskland	215	113	36	-	-	5	-	61
Russland	200	:	76	18	102	10	:	7
Tyrkia	199	8	124	26	17	:	:	48
Thailand	188	4	161	-	:	3	:	15
Eritrea	158	-	36	32	119	-	:	:
India	155	13	57	3	4	6	3	72
Kosovo	154	7	43	28	99	-	-	5
Storbritannia ..	135	43	23	-	:	:	:	64
Filippinene	130	7	48	-	:	44	:	25
Latvia	119	75	24	-	:	:	:	15
Kina	114	12	60	6	11	8	-	23

¹ Primært personer med landbakgrunn fra Norden og personer som innvandret før 1990.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange polske arbeidsinnvandrere

I den største innvandregruppen, personer med polsk landbakgrunn, har hele sju av ti kommet som arbeidsinnvandrere. To tredjedeler av innvandrere fra Vietnam står oppført med innvandringsgrunn "flukt". De første vietnamesiske innvandrerne kom som flyktninger i 1975, etter Vietnamkrigen. En tredjedel av alle vietnamesiske innvandrere i Skedsmo er familieinnvandrere.

Irak på topp i familieinnvandring

Til sammen 2 600 innvandrere var registrert som familieinnvandrere i Skedsmo per 1. januar 2013 (se tabell 6.7). Familieinnvandrere omfatter både familiegjensforente med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer og familieetableringer gjennom ekteskap, både med innvandrere og med andre. Både arbeidsinnvandring og innvandring av fluktgrunner vil i etterkant generere familieinnvandring.

55 prosent av familieinnvandrerne i Skedsmo kommune har kommet gjennom gjenforening mens etablering gjennom ekteskap sto for 45 prosent av alle registrerte familieinnvandrere.

Tabell 6.7. Familieinnvandrede etter familiegjenforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Skedsmo kommune

Landbakgrunn	I alt	Gjenforening og medfølging	Familieetablering			
			I alt	Herboende er innvandrere eller norskfødt med innvandrereforeldre	Herboende tilhører den øvrige befolkningen	Herboende uoppgitt
I alt	2 593	1 439	1 154	731	412	11
Irak	245	206	39	38	:	:
Vietnam	221	119	102	89	12	1
Pakistan	219	57	162	157	5	-
Polen	167	138	29	18	9	2
Thailand	161	58	103	:	100	:
Afghanistan	153	114	39	39	-	-
Sri Lanka	138	56	82	80	-	2
Tyrkia	124	58	66	47	19	-
Iran	89	58	31	30	:	:
Russland	76	40	36	7	29	-
Litauen	67	55	12	6	6	-
Kina	60	29	31	17	13	1
India	57	17	40	35	5	-
Filippinene	48	21	27	3	24	-
Kosovo	43	13	30	27	:	:
Syria	40	32	8	8	-	-

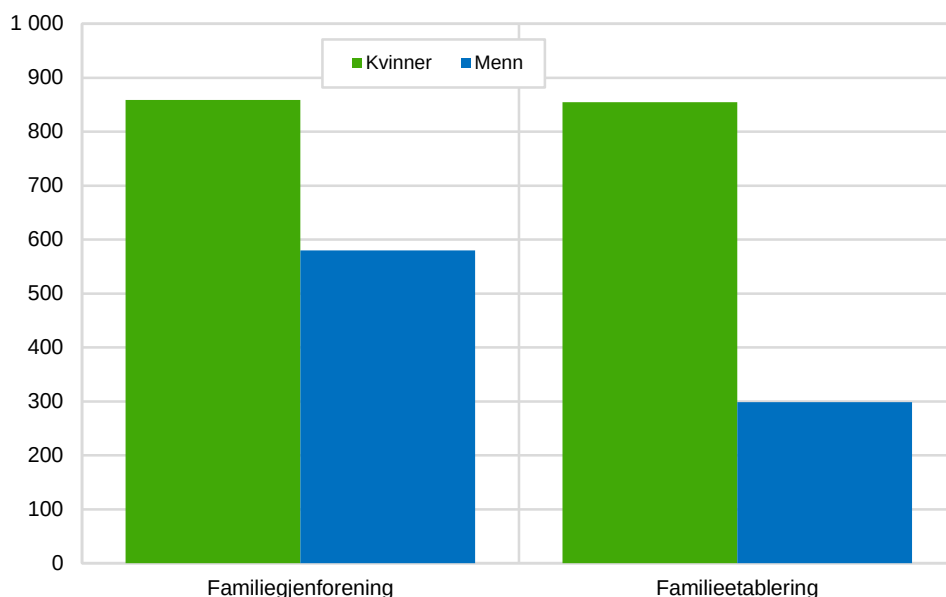
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

63 prosent av de 1 150 familieetablerte innvandrene i Skedsmo hadde en referanseperson med innvandrerbakgrunn. Resten, 37 prosent av referansepersonene, var uten innvandrerbakgrunn. Andelen varierer mellom de ulike nasjonalitetsgruppene (se tabell 6.7). Den største innvandrergruppen som har kommet gjennom familieetablering, er personer med bakgrunn fra Pakistan, om lag 160 personer. I denne gruppen hadde den bosatte referansepersonen innvandrerbakgrunn i de aller fleste tilfellene. Det var flere pakistanske kvinner enn pakistanske menn i Skedsmo kommune som kom gjennom familieetablering.

Blant familiegjenforente var det flest med bakgrunn fra Irak, med 210 personer. Seks av ti familiegjenforente med irakisk landbakgrunn var kvinner.

Seks av ti familiegjenforente i Skedsmo kommune var kvinner, som understreker en generell tendens i migrasjonen der den mannlige "pioneren" (flyktning eller arbeidsinnvandrere) kommer først, etterfulgt av sin familie. Blant familieetablerte var andelen kvinner enda større, 74 prosent (figur 6.6).

Figur 6.6. Familieinnvandrere etter familiejenforeningstype og kjønn. Skedsmo kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

6.2.3. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011

Vi skal her se på personer med innvandrerbakgrunn og deres valgdeltakelse i Skedsmo kommune ved kommunevalget 2011, sett i forhold til hvor de kommer fra og hvor lenge de har vært i Norge. Vi kan se bare på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre under ett. Vi refererer til disse som personer med innvandrerbakgrunn og hvis ikke annet er spesifisert så forholder vi oss her til personer med norsk statsborgerskap. Tallene for valgdeltakelse er basert på en manntallsundersøkelse utført av SSB (SSB, 2013).

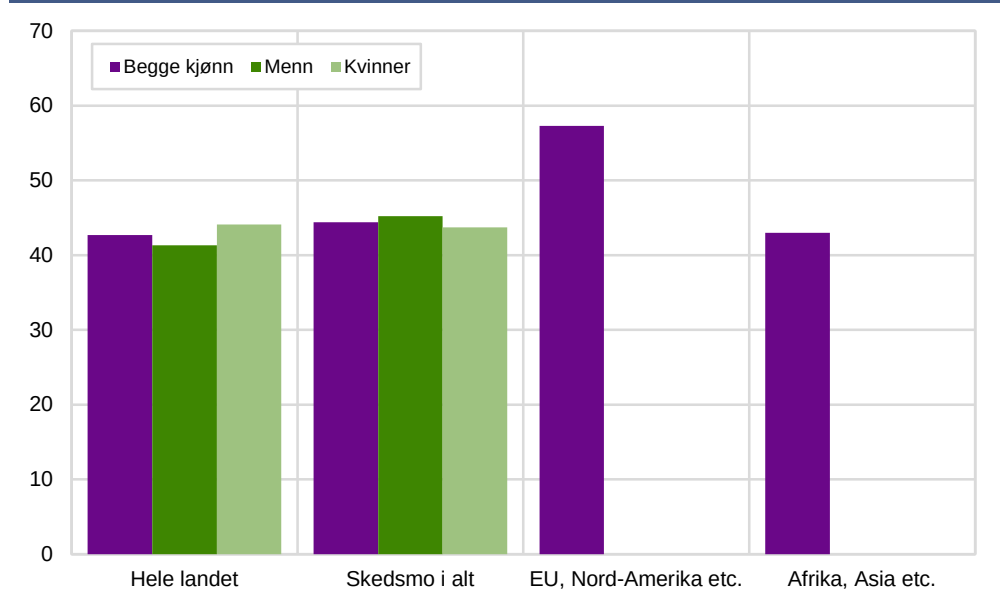
Den totale valgdeltagelsen i Skedsmo var på 62,7 prosent ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011. Dette er 1 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet og 3 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet for Akershus fylke.

Ved lokalvalget i 2011 stemte 43 prosent av de stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn på landsnivå. Valgdeltakelsen i Skedsmo lå ett prosentpoeng høyere med 44 prosent. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

Høyest valgdeltakelse blant menn

Menn med innvandrerbakgrunn hadde høyere valgdeltakelse enn kvinner i Skedsmo. Dette avviker fra landet totalt, hvor kvinner var best representert. På landsnivå var det tre prosentpoeng flere kvinner enn menn som deltok, i Skedsmo var det to prosentpoeng flere menn.

Figur 6.7. Stemmegiving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og landbakgrunn. Skedsmo og landet

Kilde: Valgstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

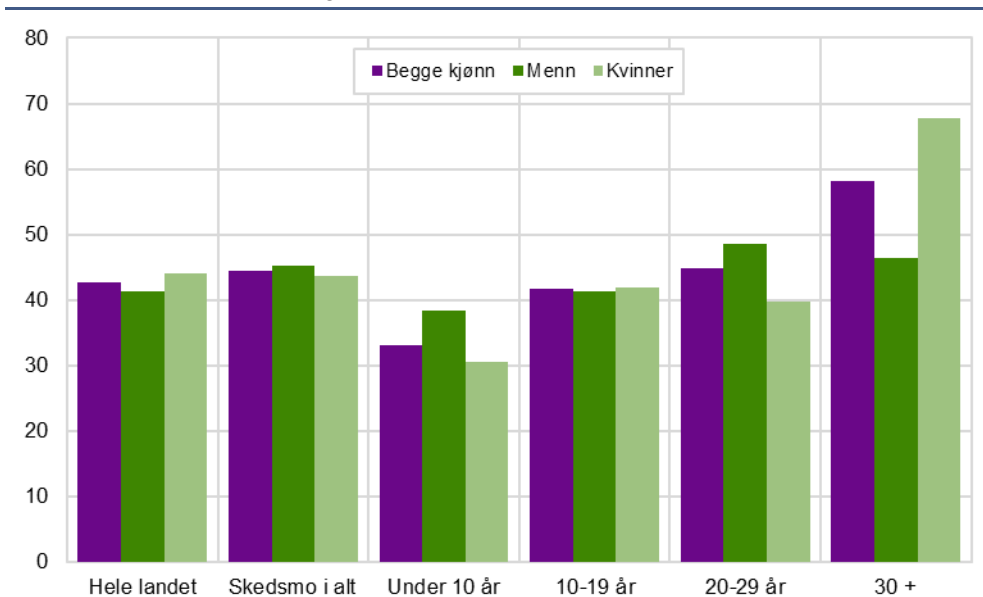
Utvalget i manntallsundersøkelsen vil i mange tilfeller være for lite til å si noe sikkert om valgdeltakelsen for enkelte grupper på kommunenivå. Vi grupperer her landbakgrunn i: EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand (kalt EU/EØS etc) og resten av verden (kalt Afrika, Asia etc). I Skedsmo var utvalget for lite til å kunne se på kjønnsforskjeller i de to gruppene.

Valgdeltakelsen blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. i Skedsmo var 43 prosent, noe som var tre prosentpoeng høyere enn valgdeltakelsen i samme gruppe på landsnivå. Valgdeltakelsen blant personer med innvandrerbakgrunn fra EU/EØS etc. tre prosentpoeng lavere enn for landet totalt sett, med 57 prosent.

Valgdeltakelsen øker med botid

I Skedsmo økte valgdeltakelsen med botid og var størst blant personer med innvandrerbakgrunn og mer enn 30 års botid. Dette samsvarer med landet forøvrig. Særlig var det kvinner med lang botid som trakk opp valgdeltakelsen. Blant personer med innvandrerbakgrunn og mindre enn 10 år botid var valgdeltakelsen lav i Skedsmo med 33 prosent. Dette var 8 prosentpoeng lavere enn i landet som helhet.

Figur 6.8. Stemmegiving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og botid. Skedsmo og landet

Kilde: Valgstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Personer med innvandrerbakgrunn er underrepresentert i kommunestyret

Skedsmo har fem innvalgte kommunestyrerepresentanter med innvandrerbakgrunn, uansett statsborgerskap, som utgjør 11 prosent av det totale kommunestyret. Det er store forskjeller på hvor mange og i hvilke kommunestyre personer med innvandrerbakgrunn er representert. Dette henger i stor grad sammen med bosettingsmønsteret. I de kommunene som har høy andel med innvandrerbakgrunn vil det også ofte være høy andel i kommunestyrene. Sett i forhold til at 19 prosent av Skedsmos innbyggere i 2011 var innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, uansett statsborgerskap, var de med innvandrerbakgrunn underrepresentert i kommunestyret etter valget i 2011.

6.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte

- 73 prosent av alle minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i Skedsmo går i barnehage, mens andelen for hele landet er 75 prosent.
- Skedsmo er av kommunene i utvalget vårt med høyest andel av 1- og 2-åringer med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som bruker kontantstøtte, men likevel ikke så høyt som Fredrikstad, Skien og Drammen.

6.3.1. Barnehage

Opplysninger om minoritetsspråklige barn i barnehage samles inn summarisk per barnehage og vi har derfor ikke mulighet til å koble opplysningene med andre data, som f.eks barnets eller foreldrenes landbakgrunn. Barnehagene rapporterer antall barn i barnehage som har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. I denne sammenheng oppgis kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Det vil si at definisjonen på minoritetsspråklige barn i barnehage ikke tilsvarer SSBs innvanderdefinisjon som blir benyttet i andre sammenhenger. Andel minoritetsspråklige barn i barnehage beregnes ved å se disse barna i forhold til antall barn med innvandringsbakgrunn, eksklusive barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand.

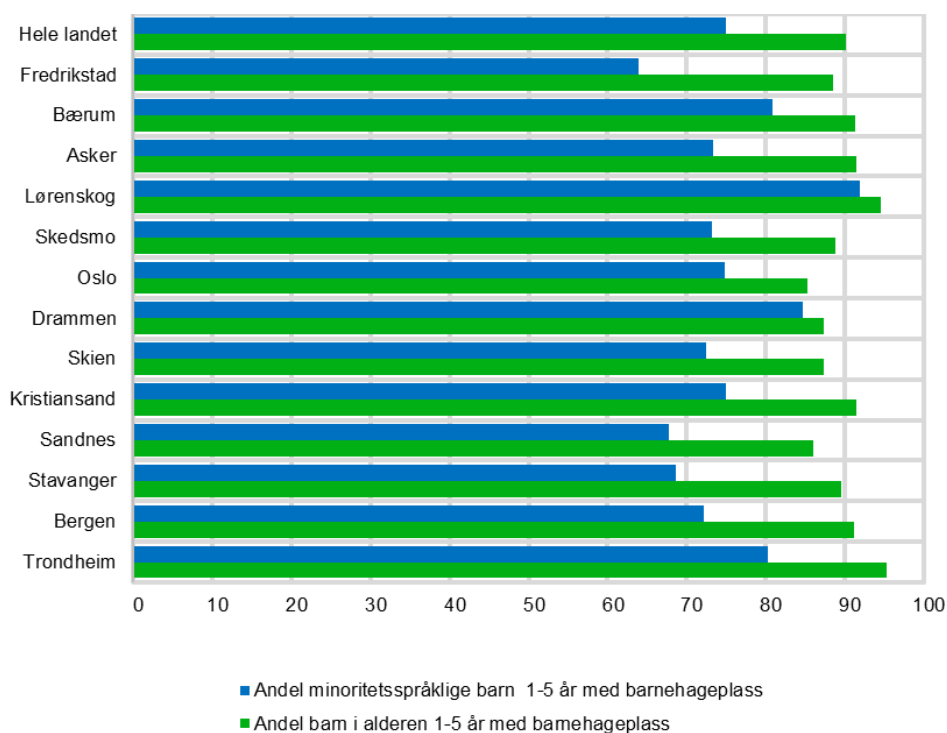
Dekningsgrader blir beregnet for aldersgruppen 1-5 år da det er dette som regnes som hovedmålgruppen. Ved beregning av dekningsgraden (andel barn i barnehage i forhold til tilsvarende folkemengde), kan det forekomme at en kommune eller bydel i Oslo har barn i barnehage som er bosatt i en annen kommune eller bydel og dekningsgraden blir påvirket av dette.

Minoritetsspråklige barn har lavere deltaking i barnehage enn andre, se figur 6.9. Forskjellen varierer fra 3 prosentpoeng i Drammen og Lørenskog til 25 prosentpoeng i Fredrikstad. Dekningen blant minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år er lavest i Fredrikstad og høyest i Lørenskog med henholdsvis 64 og 92 prosent. Dekningsgraden blant alle barn i alderen 1-5 år i barnehage i den enkelte kommune ligger mellom 85 og 95 prosent, mens dekningsgraden for hele landet er 90 prosent. Lavest er dekningsgraden i Oslo med 85 prosent, mens dekningsgraden her høyest i Lørenskog og Trondheim med 95 prosent.

Nær 3 av 4 minoritetsspråklige barn i barnehage i Skedsmo

I 2012 var 75 prosent av minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i barnehage i Norge. Tilsvarende var det 73 prosent minoritetsspråklige barn i samme aldersgruppe som var i barnehage i Skedsmo kommune (se figur 6.9). Av alle barn i alderen 1-5 år som har barnehageplass i Skedsmo, utgjør minoritetsspråklige barn 19 prosent.

Figur 6.9. Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn¹ med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012

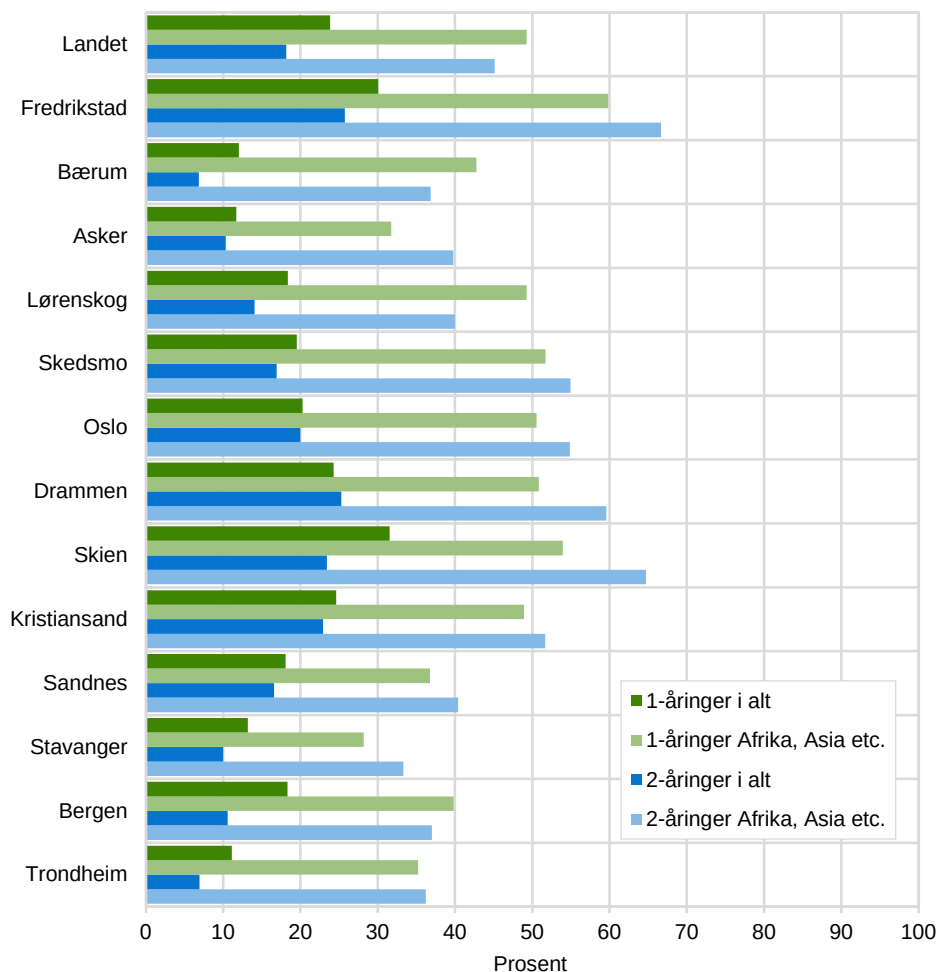

¹ Minoritetsspråklige barn i barnehage er kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

Kilde: Barnehagestatistikk, Statistisk sentralbyrå.

6.3.2. Kontantstøtte

Figur 6.10. Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011

Kilde: NAV og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bruken av kontantstøtte har avtatt markert de siste årene, parallelt med utbygging av barnehageplasser. Mens over 60 prosent av alle 1- og 2-åringer brukte kontantstøtte i 2004, var andelen nede i vel 20 prosent i 2011.

Barn med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. har hatt stor nedgang i bruken av kontantstøtte, fra opp mot 80 prosent i 2004 til 47 prosent i 2011. I den øvrige befolkningen har imidlertid bruken av kontantstøtte gått mye mer ned, slik at forskjellene mellom de med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. og befolkningen som helhet har økt (Se Egge-Hoveid 2012).

Mange bruker kontantstøtte

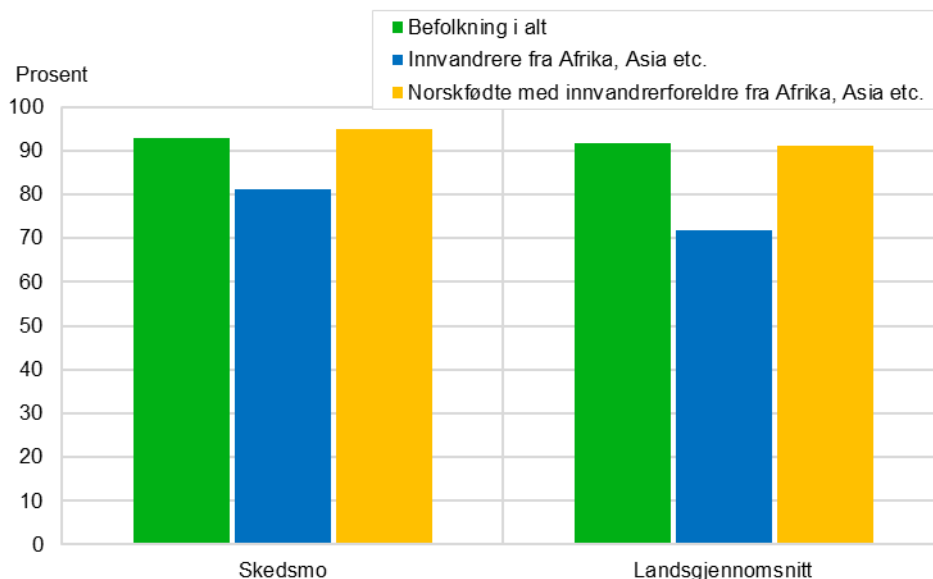
Skedsmo ligger i det øvre sjiktet av kommunene i utvalget vårt i andel 1- og 2-åringer med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som benytter kontantstøtte, bare slått av Fredrikstad, Skien og Drammen, og på nivå med Oslo. Forskjellen til 1- og 2-åringer i alt i kommunen er stor. For 1-åringene 52 prosent mot 20 prosent, og for 2-åringene 55 prosent mot 17 prosent.

6.4. Utdanning

- Skedsmo ligger noe over landsgjennomsnittet i andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 16-18 år med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som deltar i videregående utdanning. Av disse er det innvandrerne som ligger høyest over landsgjennomsnittet for sin gruppe.
- Andelen som ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter påbegynt videregående skole er høyest for gutter innvandret fra Afrika, Asia etc., med 53 prosent. Jentene i samme gruppe ligger bedre an, med 38 prosent. Landsgjennomsnittet for de to gruppene er henholdsvis 59 og 41 prosent, så Skedsmo er bedre enn landsgjennomsnittet for begge.
- Skedsmo ligger litt under landsgjennomsnittet i andel som har fullført høyere utdanning for alle grupper, både befolkningen som helhet, og alle gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Norskfødte kvinner med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. ligger lengst under landsgjennomsnittet for gruppen, men likevel høyere enn mennene i samme gruppe.
- Skedsmo er litt under landsgjennomsnittet i andel av befolkningen i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. er de mest aktive i forhold til høyere utdanning, og spesielt mange kvinner i denne gruppen er i gang med høyere utdanning.

6.4.1. Deltakelse i videregående utdanning

Figur 6.11. Deltakelse i videregående utdanning blant alle bosatte, samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. 16-18 år. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Relativt mange innvandrere tar videregående utdanning

Av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. i alderen 16-18 år er det færre enn gjennomsnittet i kommunen som deltar i videregående utdanning. De norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. ligger imidlertid litt over snittet for kommunen. Innvandrerne ligger likevel over landsgjennomsnittet for sin gruppe, med 81 prosent deltagelse, som er 9 prosentpoeng over landsgjennomsnittet. De norskfødte med innvandrerforeldre ligger 4 prosentpoeng over landsgjennomsnittet for sin gruppe.

6.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning

Tabell 6.8. Hele befolkningen og innvandrere, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Skedsmo. Antall og prosent

	I alt antall	I alt prosent	Fullført med studie- eller yrkes- kompetanse			Ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse			
			I alt	Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	I alt	Fortsatt i videre- gående opplæring	Gjennom- ført, ikke bestått	Sluttet underveis
Kommunen i alt	1 677	100	69	55	14	31	5	8	18
Menn	915	100	65	49	16	35	6	9	21
Kvinner	762	100	75	63	12	25	4	6	15
Innvandrere fra Afrika, Asia etc	126	100	53	40	13	47	8	12	27
Menn	74	100	47	35	12	53	8	12	32
Kvinner	52	100	62	46	15	38	8	12	19

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Datamaterialet baserer seg på personer med innvandrerbakgrunn som begynte i videregående opplæring i Skedsmo i årene 2005-2007. Det var 126 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som startet på videregående opplæring i disse årene slik at her kan vi gi noen flere tall. Fra EU, Nord-Amerika etc. var det kun 14, som er for få til å kommenteres.

Høyt frafall blant innvandrere fra Afrika, Asia etc., men lavere enn landsgjennomsnittet

Frafallet i videregående utdanning i Skedsmo er høyere blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn i befolkningen som helhet. 40 prosent av dem som startet på grunnkurs for første gang i 2005, 2006 eller 2007, fullførte på normert tid. 13 prosent fullførte på mer enn normert tid og 47 prosent hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Av alle elever i kommunen under ett, fullførte 41 prosent på normert tid og 31 prosent hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter at de startet sin videregående utdanning.

Som vi også ser i andre kommuner er det guttene fra Afrika, Asia etc. som har lavest gjennomføringsprosent. 35 prosent av dem hadde fullført på normert tid og 12 prosent på mer en normert tid. 53 prosent oppnådde ikke studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Jentene i samme gruppe gjorde det betydelig bedre. 46 prosent av dem fullførte på normert tid og 38 prosent hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. På landsbasis var frafallet i denne gruppen 59 prosent blant guttene og 41 prosent blant jentene. Så Skedsmo kommer bedre ut enn landet som helhet.

6.4.3. Utdanningsnivå

Tabell 6.9. Personer 25-54 år og over, etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia, etc.	
	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning
Hele landet										
I alt	2 070 000	40	184 000	50	205 000	29	2 800	46	8 670	39
Menn	1 063 000	34	114 000	42	94 000	29	1 440	41	4 470	34
Kvinner.....	1 006 000	47	71 000	61	111 000	30	1 360	51	4 200	44
Skedsmo										
I alt	21 840	37	2 050	46	3 650	27	38	42	291	35
Menn	11 240	33	1 360	38	1 700	27	16	50	141	33
Kvinner	10 600	41	700	58	1 950	27	22	36	150	38

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Utdanningsnivå litt under landsgjennomsnittet

Skedsmo ligger noe under landsgjennomsnittet i andel med fullført høyere utdanning for alle grupper. Norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. skiller seg fra det generelle mønsteret, da andelen med høyere utdanning er høyere blant menn enn blant kvinner. Det er imidlertid relativt få i denne gruppen slik at en ikke bør legge for mye vekt på denne forskjellen.

Innvandrere fra Afrika, Asia etc. ligger lavere enn befolkningen som helhet i andel med høyere utdanning, mens de fra EU, Nord-Amerika etc. i snitt har høyere utdanning enn befolkningen samlet.

6.4.4. Deltakelse i høyere utdanning

Tabell 6.10. Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.	
	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning
Hele landet ..										
I alt	403 000	32	19 600	10	28 400	19	990	42	11 000	38
Menn	206 000	26	9 900	8	14 000	16	510	39	5 600	32
Kvinner	196 000	39	9 700	13	14 500	22	480	44	5 400	44
Skedsmo										
I alt	3 900	30	200	8	460	18	14	57	290	41
Menn	2 020	24	110	7	240	17	5	-	154	34
Kvinner	1 880	38	80	10	220	19	9	-	136	50

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange norskfødte med innvandrerforeldre deltar i høyere utdanning

I landet som helhet og i alle grupper blant dem med innvandrerbakgrunn er det en betydelig større andel kvinner enn menn i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning. Forskjellen er størst blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc.

Generelt er det slik at innvandrergruppene deltar i mindre grad i høyere utdanning enn befolkningen i Skedsmo som helhet, men ser vi på de norskfødte med innvandrerforeldre er denne forskjellen utliknet og vel så det. Blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc., er det en klart høyere andel som deltar i høyere utdanning sammenliknet med alle 19-24 åringer i Skedsmo.

Andelen innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. som deltar i høyere utdanning er lavere enn andelen mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. De aller fleste i

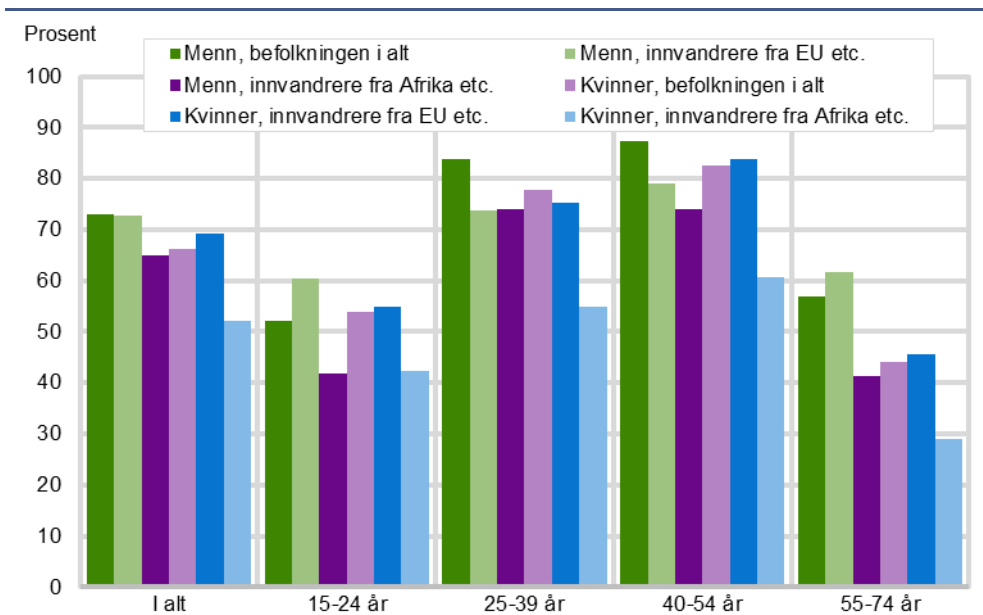
denne gruppen kommer for å jobbe, og mange av dem har sannsynligvis jobb ved ankomst. Flere innvandrere fra Afrika, Asia etc. kan være nødt til å ta utdanning før de kan få jobb.

6.5. Arbeid

- Sysselsettingsnivået i Skedsmo er på linje med landet som helhet. Mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. skiller seg imidlertid ut med høyere sysselsetting enn landsgjennomsnittet for gruppen, spesielt i alderen 40-54 år.
- Det er fem og en halv gang så sannsynlig at en innvandrer fra Afrika, Asia etc. skal være arbeidsledig eller på tiltak som at en person i den øvrige befolkningen i Skedsmo skal være det.
- Landtransport av passasjerer er næringen innvandrere fra Afrika, Asia etc. er mest overrepresentert i, mens de fra EU, Nord-Amerika etc. er mest overrepresentert i utleie av arbeidskraft.
- Andelen selvstendig næringsdrivende er høyere blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn i befolkningen i Skedsmo som helhet.

6.5.1. Sysselsettingsnivå

Figur 6.12. Sysselsatte i Skedsmo, etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.11. Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent

Landet	I alt	15-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år
Menn, befolkningen i alt	72	51	84	85	58
Menn, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	76	54	81	81	60
Menn, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	58	38	68	63	38
Kvinner, befolkningen i alt	66	51	78	82	47
Kvinner, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	68	51	73	78	50
Kvinner, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	50	34	53	58	33

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Høyere sysselsettingsandel for innvandrere fra Afrika, Asia etc. i Skedsmo enn for tilsvarende gruppe i landet ellers

I landet som helhet er 69 prosent av innbyggerne mellom 15 og 74 år sysselsatt, 72 prosent av mennene og 66 prosent av kvinnene. I Skedsmo er andelen sysselsatte om lag på samme nivå, 70 prosent i alt, 73 prosent av mennene og 66 prosent av kvinnene. Som i landet ellers er sysselsettingsandelen høyere enn snittet for

innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (70 prosent, som er kun så vidt over snittet) og lavere for dem fra Afrika, Asia etc. (58 prosent). Totaltallene er imidlertid farget av alderssammensetningen i de enkelte gruppene. Mange av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. er i alderen 15-24 år, en alder da mange ikke arbeider fordi de går på skole eller studerer.

Det er relativt flere mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. som er yrkesaktive i Skedsmo sammenliknet med tilsvarende tall for landet, 65 prosent mot 58 prosent. Forskjellen er spesielt stor i aldersklassen 40-54 år, hvor 74 prosent i denne gruppen i Skedsmo er sysselsatt, mot 63 prosent på landsbasis for samme gruppe. Sysselsettingen er imidlertid lavere blant mannlige innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. i Skedsmo (73 prosent) enn i landet (76 prosent).

Høyere sysselsetting blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant innvandrere

Det var 520 norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 15-74 år som var sysselsatt i 2012, 45 med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. og 475 fra Afrika, Asia etc. Dette utgjør 71 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre fra EU, Nord-Amerika etc. og 58 prosent av tilsvarende gruppe fra Afrika, Asia etc. Sysselsettingsgraden er høyere for denne gruppen enn for innvandrere i aldersgruppene fra 25 år og eldre. 81 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 25-39 år (240 personer) var sysselsatt, mot 67 prosent av innvandrerne i samme alder.

6.5.2. Arbeidsledige

Tabell 6.12. Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter landbakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4.kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Skedsmo

	Antall					Prosent				
	Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	I alt	Fra EU, Nord-Amerika etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	I alt	Fra EU, Nord-Amerika, etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia, etc.
Hele landet	75 000	44 900	29 100	9 800	19 300	2,4	1,5	5,9	4,2	7,5
Menn	41 200	26 200	14 500	5 600	8 800	2,6	1,8	5,6	4,0	7,4
Kvinner	33 900	18 800	14 700	4 200	10 500	2,2	1,3	6,4	4,5	7,6
Skedsmo	860	390	450	80	370	2,7	1,6	6,4	3,0	8,3
Menn	430	240	190	40	140	2,7	2,0	4,9	2,6	6,7
Kvinner	420	150	260	30	230	2,8	1,3	8,0	3,7	9,6

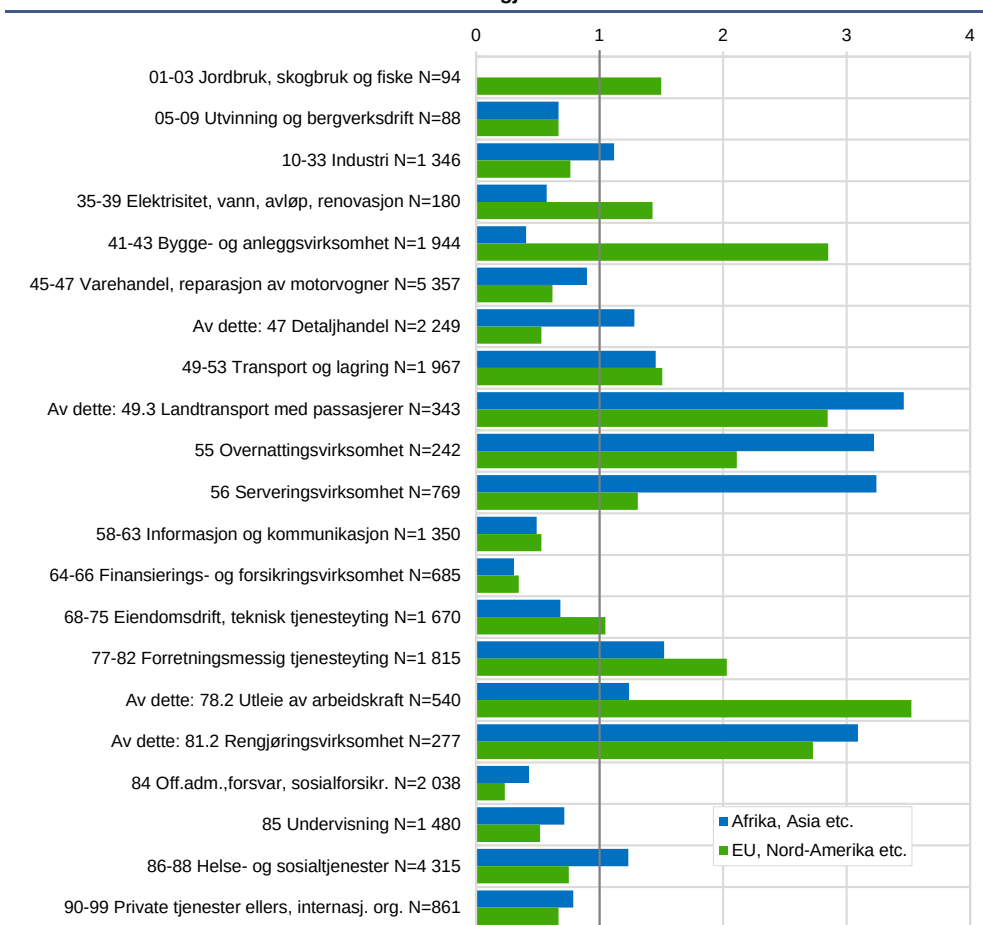
Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av alle arbeidsledige er innvandrere

Bruttoledigheten, dvs. andelen registrerte ledige og deltakere på tiltak, er betraktelig høyere blant innvandrere i Skedsmo enn i den øvrige befolkningen. Aller høyest er den for innvandrere fra Afrika, Asia etc., med 8,3 prosent, mot 3,0 prosent for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og kun 1,6 prosent for den øvrige befolkningen. Det er altså fem ganger så sannsynlig at en innvandrer fra Afrika, Asia etc. skal være arbeidsledig eller på tiltak som at en fra den øvrige befolkningen skal være det. Mens innvandrerne utgjør 23 prosent av befolkningen i alderen 20-66 år i Skedsmo, er 52 prosent av personene som er arbeidsledige eller på tiltak innvandrere.

6.5.3. Næringer

Figur 6.13. Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Skedsmo 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.13 viser forholdet mellom andel i den enkelte næring blant innvandrere fra henholdsvis Afrika, Asia etc. og EU, Nord-Amerika etc., og alle sysselsatte i kommunen samlet. Verdiene i figuren er andelen innen de respektive gruppene som er sysselsatt i den enkelte næringen dividert på andelen sysselsatte i befolkningen i alt i næringen.

Siden innvanderne er overrepresentert i noen næringer er de tilsvarende underrepresentert i andre. I fjerde kvartal 2012 var det registrert 26 320 sysselsatte i Skedsmo, av disse var 1 950 innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og 2 890 innvandrere fra Afrika, Asia etc. De yrkesaktive norskfødte med innvandrere var så få at de ikke er tatt med i næringsoversikten.

Flest fra Afrika, Asia etc. er sysselsatt i helse- og sosialtjenester, de er mest overrepresentert i transport

Næringene som innvanderne med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er overrepresentert i er forholdsvis små. I landtransport av passasjerer er 38 prosent av de sysselsatte innvandrere fra Afrika, Asia etc. I rengjøringsvirksomhet er andelen 35 prosent, i serveringsvirksomhet 35 prosent og i overnattingsvirksomhet 34 prosent.

Om man ser på antall sysselsatte blir bildet et annet. Da er det Helse- og sosialtjenester som sysselsetter flest innvandrere fra Afrika, Asia etc., med 580, og det var 320 i Detaljhandel, mot kun 130 innen landtransport av passasjerer.

Flest fra EU, Nord-Amerika etc. er sysselsatt i bygge- og anleggsvirksomhet, de er mest overrepresentert i utleie av arbeidskraft

Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. skiller seg også i noen grad fra de øvrige sysselsatte. Det er spesielt stor andel av dem i den lille næringen utleie av arbeidskraft. Dette vil ofte være personer som gjennom et bemanningsbyrå er leid til å jobbe i bygg og anlegg. I tillegg er de overrepresentert også i landtransport av passasjerer og bygge- og anleggsvirksomhet. Om vi ikke bare ser på andel, men også antall sysselsatte, er det i bygge- og anleggsvirksomhet vi finner aller flest fra EU, Nord-Amerika etc., fulgt av Helse- og sosialtjenester. Tallene viser at det er nesten 3 ganger mer sannsynlig at en innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. arbeider i bygg- og anlegg enn at en gjennomsnitts Skedsmoborger gjør det samme. Det er primært innvandrere fra Polen som bidrar til den høye andelen i denne gruppen som jobber i bygg- og anleggssektoren.

6.5.4. Selvstendig næringsdrivende

Tabell 6.13. Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Skedsmo og hele landet. 4. kvartal 2012

	Antall				Prosent			
	Alle bosatte	Inn- vandrere i alt	Inn- vandrere fra EU, Nord- Amerika etc.	Inn- vandrere fra Afrika, Asia etc.	Alle bosatte	Inn- vandrere i alt	Inn- vandrere fra EU, Nord- Amerika etc.	Inn- vandrere fra Afrika, Asia etc.
Hele landet	160 000	17 500	9 500	8 000	4,3	3,3	3,8	2,8
Menn	114 000	11 700	6 300	5 400	5,9	4,2	4,2	4,1
Kvinner	46 000	5 800	3 200	2 600	2,5	2,3	3,2	1,7
Skedsmo	1 210	300	90	210	3,2	3,7	3,3	3,9
Menn	840	200	60	150	4,4	4,7	3,2	5,6
Kvinner	380	100	40	70	2,0	2,6	3,4	2,3

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Flere selvstendig næringsdrivende innvandrere fra Afrika, Asia etc.

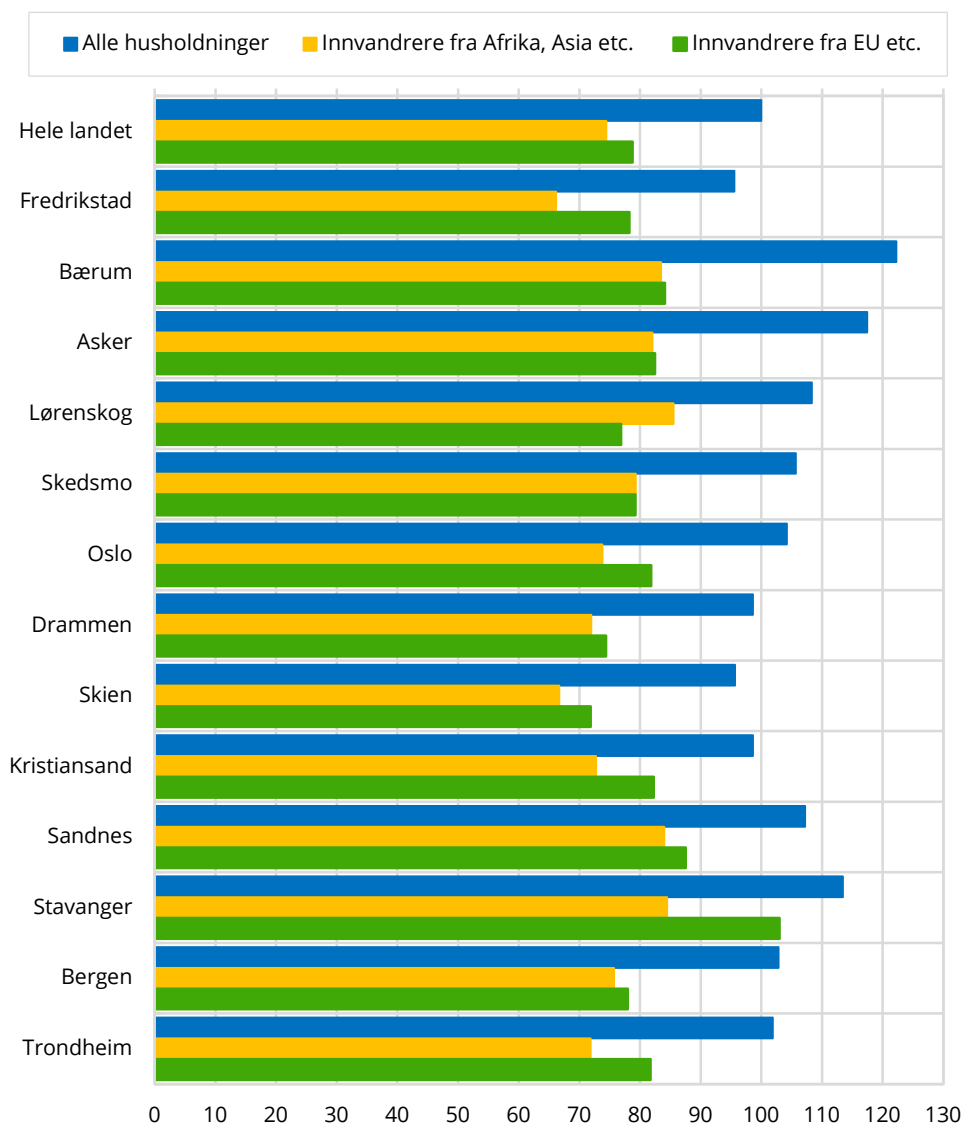
I alt var det 300 innvandrere som var selvstendig næringsdrivende i Skedsmo 4.kvartal 2012, 90 av dem fra EU, Nord-Amerika etc. og 210 fra Afrika, Asia etc. Relativt sett var det også flere selvstendig næringsdrivende innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn fra EU, Nord-Amerika etc. Andelen selvstendig næringsdrivende i Skedsmo var noe under nivået for landet som helhet. Blant innvandrerne fra Afrika, Asia etc. i Skedsmo var andelen selvstendig næringsdrivende langt høyere enn landsgjennomsnittet for gruppen. Det er også noe vanligere at innvandrere fra denne gruppen er selvstendig næringsdrivende enn i kommunens befolkning som helhet.

6.6. Økonomiske levekår

- Sammenlignet med inntektsnivået blant husholdninger i hele landet, har alle husholdninger i Skedsmo kommune 6 prosent høyere inntekt. Innvandrere i Skedsmo, både fra Afrika, Asia etc. og EU, Nord-Amerika etc., har et inntektsnivå som tilsvarer 75 prosent av inntektsnivået i hele kommunen.
- I Skedsmo er andel som mottar økonomisk sosialhjelp generelt litt høyere enn for landet totalt i de fleste gruppene. For innvandrerne er andelen høyest for de med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. og Øst-Europa utenom EØS.
- Som de fleste andre steder, er andelen som mottar sosialhjelp høyere blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn i befolkningen ellers. Skedsmo ligger her på landsgjennomsnittet for gruppen.
- I Skedsmo er andel menn innvandret fra Afrika, Asia etc. som er uføretrygdet på nivå med landsgjennomsnittet, mens kvinnene i samme gruppe ligger langt høyere.

6.6.1. Inntekt

Figur 6.14. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100= gjennomsnitt for landet

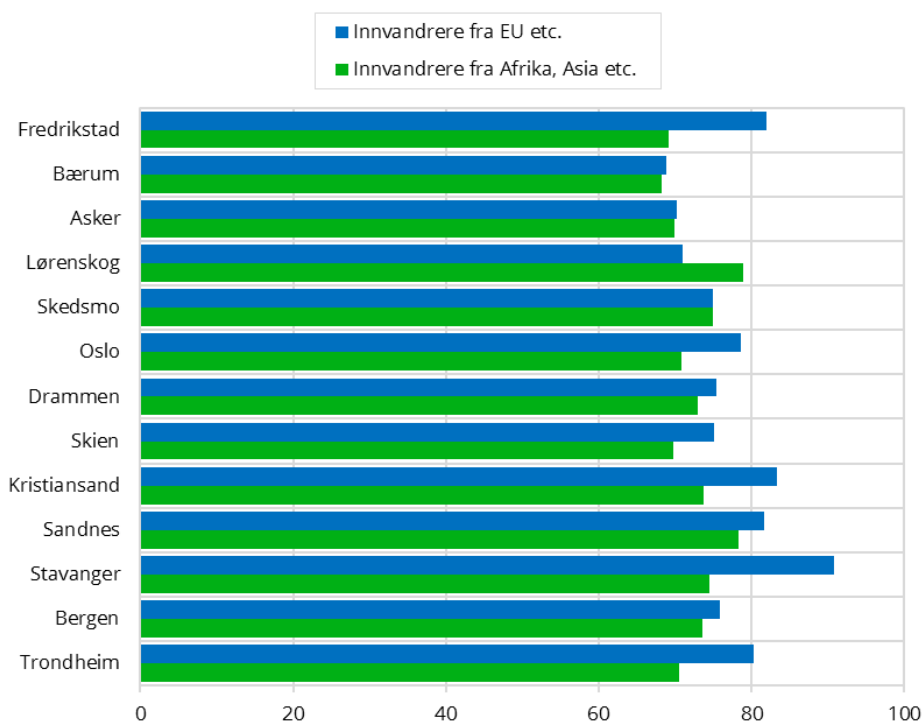

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrerfamilier har 3/4 av inntektsnivået til befolkningen i alt

I Skedsmo kommune hadde innvandrere fra både Afrika, Asia etc. og EU etc. en median inntekt etter skatt per forbruksenhet på nær 253 000 kroner i 2011. Dette tilsvarer 79 prosent av inntektsnivået til alle husholdninger i Norge, hvor hovedinntektstaker var i alderen 25-55 år (318 800 kroner).

Figur 6.15. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Sammenlignet med inntektsnivået blant husholdninger i hele landet, har alle husholdninger i Skedsmo kommune 6 prosent høyere inntekt. Innvandrere i Skedsmo, både fra Afrika, Asia etc. og EU etc., har et inntektsnivå som tilsvarer 75 prosent av inntektsnivået i hele kommunen.

6.6.2. Sosialhjelp

Med "sosialhjelp" menes den økonomiske stønad til livsopphold som Lov om sosiale tjenester i NAV § 18 gir rett til for de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter. "Sosialhjelpsmottaker" defineres dermed som en person som er registrert som mottaker av denne økonomiske stønaden i et gitt tidsrom. Det er ingen tidsavgrensning på hvor lenge personer kan motta sosialhjelp. Det er mange som opplever å motta sosialhjelp i flere perioder og også over flere år.

I 2012 mottok 2,2 prosent av landets befolkning sosialhjelp. For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er denne prosenten i overkant av 8, mens innvandrere fra EU-Nord-Amerika etc. lå under landsgjennomsnittet (1,6 prosent). I landet var 0,8 prosent langtidsmottakere (mottakere av sosialhjelp 6 måneder eller mer i løpet av året). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er antallet langtidsmottakere 3,9 prosent.

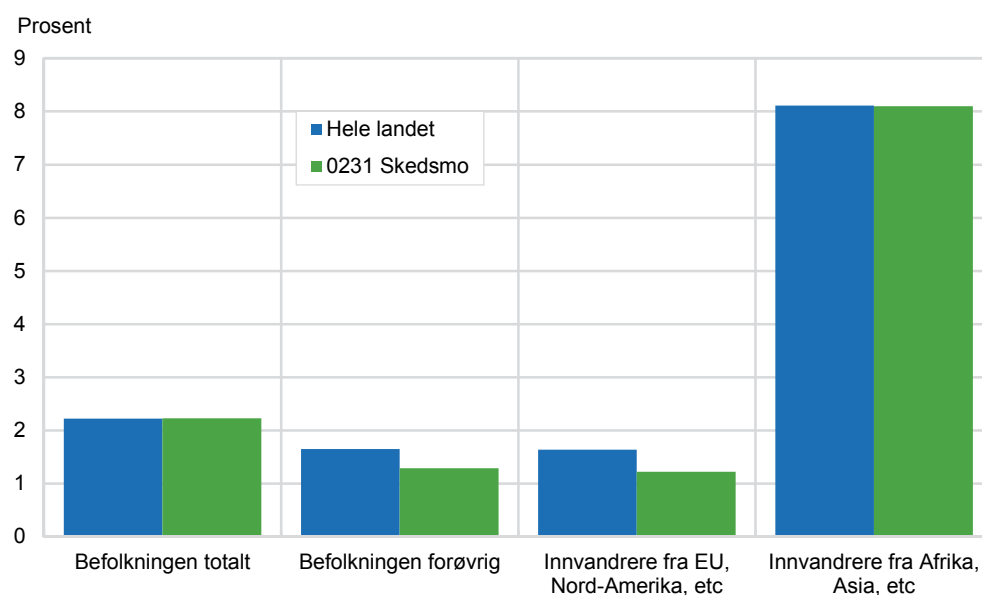
Data om sosialhjelp kan imidlertid være noe vanskelige å tolke, da nye innvandrere ofte vil ha rett på introduksjonsstønad som et alternativ til sosialhjelp, mens eldre innvandrere som når pensjonsalder uten opptjente rettigheter i Folketrygden kan ha rett på supplerende stønad som er en inntektsprøvd alderpensjon for dem med kort botid. Innføringen av disse stønadene gjør at sammenlikning av økonomisk

sosialhjelp til innvandrere over tid, spesielt før og etter innføringene, blir vanskeligere.

Høy andel av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. mottar sosialhjelp – som i landet for øvrig

I Skedsmo er andelen som mottar økonomisk sosialhjelp på samme nivå som for hele landet i befolkningen totalt. I befolkningen for øvrig og blant innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. er andelen noe lavere enn for hele landet, mens for innvandrere fra Afrika, Asia etc. er andelen på samme nivå som for hele landet. For langtidsmottakere er det små forskjeller, bortsett fra for gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc. der andelen i denne gruppe bare er vel halvparten sammenlignet med hele landet.

Figur 6.16. Mottakere av økonomisk sosialhjelp etter innvandringskategori, Skedsmo og hele landet. 2012. Prosent

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

6.6.3. Uførepensjon

Uførepensjon er aktuelt for personer med varig nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom eller skade. Hovedregelen er at personene må ha vært medlem i folketrygden de siste tre årene frem de blir uføre.

For innvandrere kan muligens mangel på opptjente rettigheter i Folketrygden medføre mindre bruk av uførepensjon. At nesten ingen norskfødte med innvandrerforeldre mottar uførepensjon, beror imidlertid først og fremst på at de aller fleste av dem ikke har kommet opp i en alder der uførepensjon er vanlig.

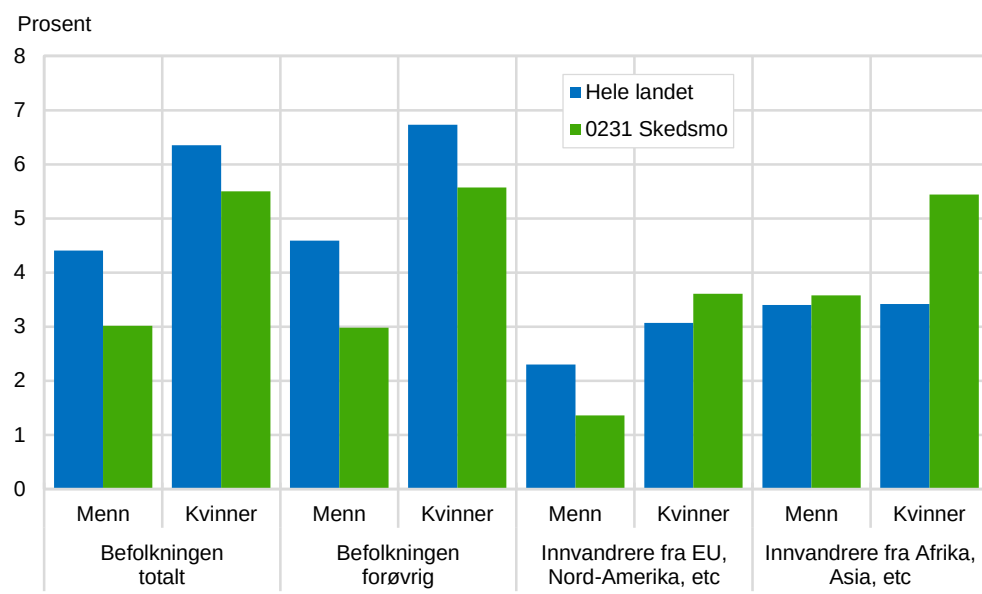
I landet som helhet mottar 5,4 prosent av befolkningen uførepensjon i større eller mindre grad. Andelen er noe høyere blant kvinner (6,4 prosent) enn menn (4,4 prosent). Både for menn og kvinner er andelen med uførepensjon marginalt høyere i befolkningen for øvrig enn i noen av de innvandringsrelaterte gruppene, 6,9 prosent for kvinner og 4,7 prosent for menn. For menn ligger gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc. høyere enn andelen totalt, 5,2 prosent. For kvinner er andelen lavere i begge innvandrergruppene. De høyeste andelenene utenom befolkningen for øvrig er blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. (4,2 prosent) og innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (3,1 prosent).

Mange innvandrerkvinner fra Afrika, Asia etc. som mottar uførepensjon
I Skedsmo er andelen med uførepensjon lavere enn hele landet for befolkningen for øvrig og mannlige innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.

For mennene er andelen lavere for befolkningen for øvrig (3,0 prosent sammenlignet med 4,6 prosent for hele landet) og for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (1,4 prosent sammenlignet med 2,3 prosent i hele landet). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er andelen noe høyere i Skedsmo enn i hele landet (3,6 prosent mot 3,4 prosent).

For kvinner er det lavere andel for befolkningen for øvrig (5,6 prosent sammenlignet med 6,7 prosent), mens andelen er høyere både for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (3,6 prosent sammenlignet med 3,1 prosent) og for innvandrere fra Afrika, Asia etc. (5,4 prosent sammenliknet med 3,4 prosent).

Figur 6.17. Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Skedsmo og hele landet, 2012

Kilde: NAV.

6.6.4. Alderspensjon

Alderspensjon fra folketrygden er en ordning som sikrer inntekt i alderdommen. Det er mulig å starte å ta ut alderspensjon etter fylte 62 år. For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år, må personer ha tilstrekkelig høy opptjening.

For hele landet er det 13,2 prosent som mottar alderspensjon, noe høyere andel blant kvinner (14,9 prosent) enn for menn (11,5 prosent). Andelen er høyest i befolkningen for øvrig, og lavere enn gjennomsnittet i begge innvandringsgruppene. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc., ligger imidlertid nesten på nivå med gjennomsnittet. Forskjellene mellom menn og kvinner og mellom innvandringsgruppene er i stor grad et resultat av aldersforskjellene mellom gruppene.

For hele landet er det 13,2 prosent som mottar alderspensjon, noe høyere andel blant kvinner (14,9 prosent) enn for menn (11,5 prosent). Andelen er høyest i befolkningen for øvrig, og lavere enn gjennomsnittet i begge innvandringsgruppene. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc., ligger imidlertid nesten på nivå med gjennomsnittet. Forskjellene mellom menn og kvinner og mellom innvandringsgruppene er i stor grad et resultat av aldersforskjellene mellom gruppene.

Merk at noen innvandrere som ikke har opptjente rettigheter etter Folketrygden på grunn av for kort botid kan ha rett på behovsprøvd supplerende stønad.

For Skedsmo er andelene generelt på samme nivå som hele landet, med marginalt høyere eller lavere andeler i noen grupper. Det er vesentlig høyere andel for kvinnelige innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. med alderspensjon i Skedsmo sammenlignet med hele landet.

Tabell 6.14. Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Skedsmo og hele landet. 2012. Prosent

	Kvinner		Menn	
	Hele landet	Skedsmo	Hele landet	Skedsmo
Befolkningen totalt	15	14	11	11
Befolkningen for øvrig	16	15	13	12
Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	15	23	8	9
Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	2	3	2	3

Kilde: NAV.

Referanser

Egge-Hoveid, Kristin (2012): Kontantstøtte: Stadig færre mottakere av kontantstøtte. SSB magasinet, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2012-03-05-01.html

Henriksen, Tor (2012): Kommunestyre- og fylkestingsvalget, velgerundersøkelse blant innvandrere, 2011. Publisering på www.ssb.no. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/valg/statistikker/vundkinnv/hvert-4-aar/2012-03-01#content>

Aalandslid, Vebjørn (2007): Innvandreres demografi og levekår i 12 kommuner i Norge. Rapporter 2007/24 Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200724/rapp_200724.pdf

Figurregister

6.1.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn, 1998-2013. Skedsmo. Dagens landgruppering. Antall	215
6.2.	De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn. Skedsmo. 1. januar 2013. Antall.....	217
6.3.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Skedsmo. 1. januar 2013. Prosent.....	218
6.4.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn og alder. Skedsmo. 1. januar 2013. Antall	218
6.5.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 6.4. Skedsmo. 1. januar 2013.....	220
6.6.	Familieinnvandrere etter familiegjenforeningstype og kjønn. Skedsmo kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Antall	226
6.7.	Stemmegeving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og landbakgrunn. Skedsmo og landet.....	227
6.8.	Stemmegeving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og botid. Skedsmo og landet.....	228
6.9.	Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012.....	230
6.10.	Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011	231
6.11.	Deltakelse i videregående utdanning blant alle bosatte, samt innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre fra Afrika, Asia etc. 16-18 år. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012	232
6.12.	Sysselsatte i Skedsmo, etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Prosent	235
6.13.	Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Skedsmo 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen	237
6.14.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100= gjennomsnitt for landet.....	239
6.15.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet	240
6.16.	Mottakere av økonomisk sosialhjelp etter innvandringskategori, Asker og hele landet. 2012. Prosent	241
6.17.	Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Skedsmo og hele landet, 2012.....	242

Tabellregister

6.1.	Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Hele landet og Skedsmo. Antall og prosent	215
6.2.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013	216
6.3.	Innvandrere bosatt i Skedsmo, etter botid i Norge. 1. januar 2013. Prosent	217
6.4.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skedsmo, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent.....	219
6.5.	Befolkningsendringer i Skedsmo 1. januar 2010 til 1. januar 2013, etter landbakgrunn	221
6.6.	Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Skedsmo kommune. Per 1. januar 2013.....	224
6.7.	Familieinnvandrede etter familiegjenforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Skedsmo kommune.....	225
6.8.	Hele befolkningen og innvandrere, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Skedsmo. Antall og prosent.....	233
6.9.	Personer 25-54 år og over, etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012.....	234
6.10.	Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skedsmo. 1. oktober 2012.....	234
6.11.	Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent.....	235
6.12.	Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter landbakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4.kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Skedsmo	236
6.13.	Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Skedsmo og hele landet. 4. kvartal 2012	238
6.14.	Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Skedsmo og hele landet. 2012. Prosent	243